

Raadsinformatiebrief

Aan Raad
Portefeuillehouder Johan Swaans
Onderwerp Voorlopige uitkomsten maartbrief algemene uitkering
Datum 12 april 2022

Kennisnemen van

de voorlopige uitkomsten van de maartbrief 2022.

Inleiding

Op 15 december jl. presenteerden VVD, D66, CPA en ChristenUnie het coalitieakkoord 'Omzien naar elkaar, vooruitkijken naar de toekomst'. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft ervoor gekozen om de financiële effecten van dit coalitieakkoord al vroeg in het jaar door middel van een maartbrief aan de gemeenten toe te sturen. Daardoor stelt het hen in staat met de effecten rekening te houden in de opstelling van de lokale coalitieakkoorden. Zodat niet gewacht hoeft te worden tot het ministerie deze informatie met de Meicirculaire bekend maakt.

Deze maartbrief geeft een eerste beeld van de gevolgen van de belangrijkste maatregelen uit het coalitieakkoord die betrekking hebben op het gemeentefonds en provinciefonds. Daardoor hebben ze effect op de inkomensstroom 2023 e.v. van gemeenten. Ook wordt in deze brief een indicatie gegeven van het bedrag dat individuele gemeenten zullen ontvangen vanuit de € 679 miljoen die het kabinet beschikbaar heeft gesteld om in 2022 een eenmalige energietoeslag toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Verder gaat deze brief in op het besluit van de fondsbeheerders om de nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2023 in te voeren.

Informatie

Accres 2023 e.v.

De jaarlijkse indexatie van het gemeentefonds en het btw-compensatiefonds heet het 'accres'. De in het coalitieakkoord opgenomen accresreeks voor het gemeentefonds komt bovenop het accres uit de Miljoenennota 2022 en is weergegeven in lopende prijzen (prijspeil Miljoenennota 2022). Na verwerking van een nieuw CPB-macrobeeld wordt het accres tot en met 2025 herrekend op basis van de nieuwe standen. Dit doet het Rijk bij de Voorjaarnota 2022, gemeenten worden hierover geïnformeerd in de Meicirculaire 2022. De accrestoename waarvan nu sprake is, is het effect voor de gemeente vanwege de forse stijging van de rijksuitgaven bij de diverse ministeries. We profiteren daarin mee vanwege de systematiek 'samen de trap op, samen de trap af'. (dat betekent: geeft het Rijk meer uit, dan krijgen wij meer. Geeft het Rijk minder uit, dan ontvangen we minder).

Opschalingskorting¹

Het kabinet heeft besloten om in deze kabinetsperiode de oploop van de opschalingskorting te schrappen. De verdeling van de middelen vindt plaats naar rato van het aandeel in de algemene uitkering.

¹ Nederlandse gemeenten zouden volgens de regering tot grotere eenheden van meer dan 100.000 inwoners moeten fuseren (opschalen). Er kan dan efficiënter worden gewerkt, waardoor er minder geld uit het Gemeentefonds hoeft te worden betaald.

Herijking van het gemeentefonds.

De nieuwe verdeling van het gemeentefonds gaat per 1 januari 2023 in. In grote lijnen worden de adviezen van de ROB en de VNG gevolgd. Omdat er nog aanvullende onderzoeken plaats vinden en deze nog niet zijn afgerond voorafgaand aan de invoering van het model, is besloten het ingroeipad het 1e jaar niet op maximaal € 15 per inwoner te stellen, maar op maximaal € 7,50 per inwoner. Ook is besloten om het ingroeipad te beperken tot 3 jaar. Daarbij hoort de toezegging dat de invoering van het nieuwe model tijdig geëvalueerd zal worden en dat aan de hand van die evaluatie besloten zal worden over het traject 2026 en verder.

Omdat wij in onze meerjarenraming al rekening hebben gehouden met een nadeel van € 15 per inwoner in 2023, oplopend met ieder jaar € 15, betekent deze wijziging van het ingroeipad minder nadeel voor de komende 3 jaar van € 180.000.

Energietoeslag 2022

De maartbrief kondigt een compensatie voor eenmalige energietoeslag aan, toe te kennen aan huishoudens met een laag inkomen. Voor Goirle wordt voorlopig uitgegaan van een bedrag van € 21,00 per inwoner en dat betekent een bedrag van € 504.000. In de Meicirculaire 2022 zal het definitieve bedrag bekend worden gemaakt.

Onderstaand een samenvatting van de financiële effecten van de maartbrief en wat dat betekent voor ons meerjarenperspectief (bedragen in €)

Onderdeel/jaren	2023	2024	2025	2026
Totaal accres	1.001.000	1.852.000	2.112.000	1.003.000
Onderuitputting rijksuitgaven	-200.000	-278.000	-299.000	-299.000
Opschalingskorting, achterwege laten	478.000	639.000	806.000	0
Vrij besteedbaar	1.279.000	2.213.000	2.619.000	704.000
Herijking gemeentefonds				
per inwoner	-7,50	-22,50	-37,50	-52,50
aantal inwoners	24.000	24.000	24.000	24.000
Totaal effect herijking	-180.000	-540.000	-900.000	-1.260.000
	-15,00	-30,00	-45,00	-60,00
Waarmee is rekening gehouden in onze meerjarenbegroting	24.000	24.000	24.000	24.000
	-360.000	-720.000	-1.080.000	-1.440.000
Voordeel temporiseren herverdeling	180.000	180.000	180.000	180.000
Onderdeel/jaren				
	2023	2024	2025	2026
Totaal voordeel maart brief	1.459.000	2.393.000	2.799.000	884.000
Meerjarenperspectief Begroting 2022	303.000	-181.000	-207.000	-901.000
Bijgesteld meerjarenperspectief	1.762.000	2.212.000	2.592.000	-17.000

Om deze, op korte termijn positieve, exploitatiesaldi in een bredere context te kunnen plaatsen benadrukken wij u nogmaals het belang van de informatie uit de kennisdossiers en de kennissessies.

De komende raadsperiode, en ook daarna, zijn raden immers aan zet om beleidskeuzes over taken, ambities en opgaven te maken waarvan (financiële) consequenties het hier gepresenteerde 4-jarig begrotingsperspectief ruim overschrijden. We zijn echter in zeer grote mate voor onze inkomsten afhankelijk van het Rijk. Momenteel spelen een aantal grote autonome ontwikkelingen over die rijksinkomsten met (voor Goirle) nadelige financiële effecten. Daarvan is zeker dat we langjarig - vermoedelijk vooral ná de huidige raadsperiode- fors minder middelen te besteden zullen hebben. Het blijft echter nog onzeker welke exacte termijn, en welke exacte bedragen daaraan moeten worden verbonden. Wij vinden het van belang uw raad bewust te maken en houden van deze nadelige autonome ontwikkeling van onze langjarige inkomsten en adviseren uw raad daarmee rekening te houden bij het maken van keuzes met langjarige (financiële) consequenties. Op die manier werken we samen aan behoud van financiële weerbaarheid van Goirle op lange termijn.

Vervolg

In de Meicirculaire worden alle bovengenoemde maatregelen door het Rijk definitief gemaakt en verwerkt. Op dat moment zijn de bedragen definitief en actualiseren we ook onze begroting door middel van een begrotingswijziging bij de 2^e bestuursrapportage (voor het jaar 2022) en de begroting (voor de jaren 2023 e.v.

Bijlage

- Maartbrief Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.
